

РЕШЕНИЕ

№ 1184

гр. София, 24.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 7-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на девети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Камелия Първанова

Членове: Георги Иванов

Димитър Мирчев

при участието на секретаря Павлина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Камелия Първанова Въззивно гражданско дело № 20231000501093 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и следв. от ГПК.

С решение № 548/3.02.2023г, постановено по гр.д.№ 4200/2022г по описа на СГС, ГО, I-6 състав, е осъдено на основание чл.432 КЗ „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ЕИК 030269049, да заплати на М. И. Г. с ЕГН ***** сумата от 250 000 /двеста и петдесет хиляди/ лева, представляващи обезщетение за нанесени неимуществени вреди - страдания, следствие на смъртта на съпруга на ищцата-В. Д. Г., ЕГН *****, настъпила като пряка последица от виновното противоправно поведение на водача на лек автомобил „Шкода“, модел „Фабия“, с рег. № *****, управляван от М. М. К., ЕГН *****, който по непредпазливост и в нарушение на ЗДП причинил ПТП на 10.12.2021 г., около 09:00ч., в гр. Нови Искър, по ул. „Искърско дефиле“, в което лек автомобил „Шкода“, модел „Фабия“, с рег. № *****, ведно със законна лихва върху тази сума, считано от 05.01.2022г. до окончателното изплащане на сумата.

Осъдено е „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД да заплати на адв. Т. П. от САК, и адв.П. С. от САК, сумата от 14 650 лева, представляваща възнаграждение за осъществено процесуално представителство, на основание чл. 38, ал.2 от ЗА вр. чл. 7, ал.2, т. 5 от Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Осъдено е „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД да заплати по сметка на СГС сумата от 10 000 /десет хиляди/ лева, представляваща дължимата държавна такса и сумата от сумата от 700 /седемстотин/ лева, разноски в производството.

Решението е обжалвано от „Дженерали застраховане“ АД, представлявано от юрисконсулт В.Т., с доводи, че е необосновано. Сочи, че СГС неправилно и едностранно е ценил част от събраните доказателства и доводите на страните, не е разгледал всички

възражения срещу основателността на претенциите, с което е допуснал процесуално нарушение.

Възразява срещу приетото от съда относно приноса на пострадалия за настъпване на ПТП, като сочи, че е следвало да се отчете наличието на такъв, тъй като е нарушил правилата за движение по пътищата и е предприел неправилно пресичане на пътното платно без да се огледа и съобрази конкретната пътна обстановка. Соци, че съгласно чл.113 ЗДвП пресичането на пътното платно и на пешеходна пътека освобождава пешеходците от задължението им да се съобразяват с конкретната обстановка, и останалите участници в движението. Излага доводи, че по делото не е доказано по безспорен начин противоправното поведение от страна на застрахования водач. Алтернативно, при приемане, че е налице принос на пострадалия, следва да се отчете същият е в равен размер на този на водача.

Соци, че определеният размер на обезщетението за претърпени неимуществени вреди е завишен и не отговаря на реално претърпените душевни болки и страдания, съдебната практика и понятието за справедливост по чл.52 ЗЗД. С оглед възрастта на ищцата, че е била на 76г., а пострадалият на 84г., не следва да се кредитират твърденията за жизненост, борбеност и активност преди датата на процесното ПТП, които са обичайни за по-млада възраст. Счита, че необосновано е прието от съда, че пострадалият е бил „пъргав“, в „прекрасно здраве“ и в „перфектно физическо състояние“ въз основа на ангажираните свидетелски показания. Не е отчетено, че споделяната загуба при наличието на голямо семейство се преодолява по-лесно. Наличието на установени белези на старческа деменция обуславят загубата на краткосрочна памет и индикират неврологично заболяване, което е обичайно за възрастта на ищцата, като връзката на същото с настъпилото събитие е хипотетична и недоказана. Не е отчетено, че ищцата е изгубила майка си в този период, което е било силно стресогенно събитие за нея.

Възразява, че разпитаните свидетели са близки на ищцата-дъщеря и съсед и приятел от 40г, което индикира заинтересованост по смисъла на чл.172 ГПК.

Претендира да се отмени решението и да се отхвърли исковата претенция.

Ответната страна-М. И. Г., представлявана от адв.Т.П. и адв.П.С. от САК, е оспорила въззивната жалба. Оспорва наведените възражения във въззивната жалба срещу приетото от съда за неоснователно възражение за съпричиняване, като излага доводи, че пешеходецът е пресичал правомерно пешеходна пътека, сигнализирана с пътни знаци и маркировка, находяща се до спирка на градски транспорт, че ударът е настъпил на пешеходната пътека, че единствено виновен за настъпването на ПТП е водачът на автомобила, който се е движил с превишена скорост от 52.26км/ч при разрешена 30км/ч., имал е техническа възможност да спре преди удара. Соци, че размерът на определеното обезщетение не е завишен, а е определен съобразно чл.52 ЗЗД. Претендира да се остави без уважение въззивната жалба и да се потвърди обжалваното решение.

Въззивната жалба е депозирана в законоустановения срок, от надлежна страна и против обжалваем съдебен акт, поради което е допустима. Разгледана по същество е частично основателна.

Ищцата по делото-М. И. Г. е посочила в исковата молба, че на *****Г, около 9ч, в гр.Нови Искър, се е движил лек автомобил „Шкода“, модел „Фабия“, с рег. № *****, управляван от М. М. К., с посока на движение от ул.“Китка“ към ул.“Детелина“ и на пешеходна пътека, до спирка на масов градски транспорт е блъснал преминаващия пешеходец В. Д. Г., вследствие на което последният е починал. Виновен за настъпването на ПТП е водачът на МПС М. М. К., който е управлявал МПС с несъобразена скорост и при грубо нарушаване на правилата за движение по пътищата. Към момента на настъпване на ПТП автомобилът „Шкода“ е бил застрахован по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, в „Дженерали застраховане“ АД, валидна от 4.08.2021г до 3.08.2022г.

След регистриране на предявената претенция за изплащане на застрахователно обезщетение, застрахователят е поискал да се представи автотехническа експертиза и заключителен акт по досъдебно производство, за представянето на които е имало обективна невъзможност, тъй като не са били изготвени по досъдебното производство. Не е било определено и изплатено застрахователно обезщетение.

Ищцата е посочила, че от смъртта на В. Д. Г. са настъпили значителни неимуществени вреди за нея, тъй като са били в брак повече от 50 години, прекарала е със съпруга си почти целия си съзнателен живот, създали са силна и дълбока емоционална връзка. Съпругът ѝ е бил стожер на тяхното семейство-жизнен, всеотдаен, грижовен съпруг, баща и дядо. Заедно са отгледали дъщеря си, а впоследствие и внуците си. Била е лишена от подкрепа, рязко се е влошило психическото ѝ състояние, появили са се когнитивни проблеми-белези на деменция от смесен тип, нарушения на съня, чести депресивни състояния, загуба на краткосрочна памет вследствие на стреса, шока и страданието от внезапната смърт на съпруга ѝ. Преживяла е погребението изключително тежко и е отказала да повярва, че е починал. Забравяла е, че починал и се налагало дъщеря ѝ да ѝ припомня какво се е случило. Социално се е дистанцирала.

Претендирала е да бъде осъдено застрахователното дружество да ѝ заплати сумата от 250 000лв. за обезщетение за неимуществени вреди за претърпените болки и страдания от смъртта на съпруга ѝ В. Д. Г., в резултат на ПТП от 10.12.2021г., ведно със законната лихва от 5.01.2022г до окончателното изплащане на сумата.

Ответникът по делото-„Дженерали застраховане“, представлявано от юрисконсулт Вл.Т., е оспорил исковата претенция с доводи, че е неоснователна. Изложил е възражения, че не е доказано извършването на противоправно деяние от страна на застрахования водач, което да е в пряка причинно следствена връзка с настъпилите вреди. Оспорил е механизма на настъпване на ПТП, както и размера на претендираното обезщетение като завишено. Посочил е, че ищцата е била на 76 години към датата на ПТП, а пострадалият на 84години, поради което твърденията за жизненост и активност са неоснователни. Ищцата е имала подкрепа на голямото си семейство за преодоляване на болките и страданията. При условията на евентуалност е наведено възражение за съпричиняване от страна на пострадалия, който е нарушил правилата за движение по пътищата чл.113, чл.114 от ЗДвП, като е предприел неправилно пресичане на пътното платно на неопределено за това място и без да се огледа и съобрази с конкретната пътна обстановка и останалите участници в движението. Изложени са доводи, че съгласно чл.113 от ЗДвП пресичането на пътното платно дори и когато е на пешеходна пътека, не освобождава пешеходците от задължението им да се съобразяват с конкретната обстановка и останалите участници в движението. Претендирал е да се отхвърли исковата претенция като неоснователна.

С решението си съдът е уважил исковата претенция в пълния претендиран размер, като е приел, че възражението за съпричиняване е неоснователно.

Не се спори между страните по делото, че при настъпило ПТП на 10.12.2021г в гр.Нови Искър, между лек автомобил „Шкода“, модел „Фабия“, с рег. № *****, управляван от М. М. К., е настъпила смъртта на В. Д. Г., че ищцата е негова съпруга и, че процесният автомобил е бил застрахован при ответното дружество.

Спори се между страните пред въззивната инстанция относно съпричиняването на вредите от страна на пострадалия и размера на обезщетението за неимуществени вреди.

От заключението по съдебно-автотехническа експертиза се установява, че лек автомобил „Шкода Фабия“, с рег. № ***** се е движел със скорост от порядъка на 52 км/ч/, при разрешена в района 30 км/ч/, при добри пътни условия. Пешеходецът е предприел пресичане на платното за движение от дясно на ляво спрямо посоката на автомобила, по сигнализирана с пътни знаци и маркировка пешеходна пътека, като в момента на навлизането му автомобилът е отстоял на 28 м. преди мястото на удара. Последвал е удар с

предната лява зона на автомобила отляво на тялото на пешеходеца. В следствие на удара, който е под масовия център на тялото, то е била качено върху капака на автомобила и главата е достигнала до челното стъкло, което е била счупено. Следствие на предприетото спиране след удара от страна на водача на автомобила и скоростта на пешеходеца, тялото е било отхвърлено напред и в ляво, спрямо посоката на движение на автомобила и е паднало на пътната настилка, плъзгайки се до мястото, посочено в протокола за оглед. Ударът е настъпил върху пешеходната пътека. Пешеходецът се е движил от дясно на ляво спрямо посоката на движение на автомобила по пешеходната пътека. По делото няма данни къде е бил ситуиран пешеходецът преди навлизането си на платното за движение. Произшествието е настъпило на равен, прав пътен участък през светлата част на денонощието. Видимостта е била от порядъка на 100 метра. Не са съобразявани реакциите на пешеходеца, преди удара поради липсата на данни, но е прието, че движението му е било със скорост от 7, 58 км/ч. Разрешената скорост за движение на МПС в района на произшествието е 30км/ч. Причина за настъпването на ПТП са субективните действия на водача на лекия автомобил, който се е движил със скорост от 52.26км/ч при разрешена скорост от 30 км/ч. Мястото на удара е на 4.10метра в ляво от десния край на платното за движение. Относно предотвратяване на удара от страна на пешеходеца е посочено, че е било възможно, ако е предприел пресичане на платното за движение след преминаването на автомобила.

От заключението на СПЕ се установява, че ищцата е била психично здрава, устойчива личност, с поведение, съответно на зрялата възраст, но е изпаднала в състояние на субективен дистрес и емоционално разстройство, което е нарушило социалното и семейното функциониране на личността. Това състояние е следствие от преживяно стресогенно житейско събитие. Според вещото лице, независимо от индивидуално предразположение към ранимост, негативните последици за личността, не биха настъпили ако не възникне стресогенен фактор. Клиничната картина на състоянието включва депресивно настроение, тревожност, безпокойство, чувство за невъзможност за справяне със ситуацията, за планиране на бъдещето или за продължаване на съществуването в настоящата ситуация и нарушава и извършването на рутинните ежедневни дейности. Промяната в поведението е настъпила след преживяното стресогенно събитие. Поради спецификата на посттравматичните симптоми, които се изразяват в промени в социалното функциониране и нарушение в поведенческия досегашен стил на живот, това е довело до повишена тревожност, чувство за невъзможност за справяне, проблем в планирането, безпокойство, ниска самооценка, отказване от жизнени цели, промяната на персоналната социална роля, трайни малоценностови изживявания, блокиране на емоциите, отчуждаване от околните, физическо изтощение, необходимост от близки хора. Според вещото лице психическото състояние на ищцата, непосредствено след ПТП, е било подчертано дезадаптивно, състояние на силен стрес, в който не е могла да има нормално ежедневие, а възстановяването протича затруднено поради емоционално напрежение, изгласкване на травматичните спомени, емоционални блокажи и соматизация. Прогнозата за състоянието е да прогресира, въпреки наличието на подкрепяща среда в близкото обкръжение. Вещото лице е констатирало изразен когнитивен дефицит, носещ характеристиките на органичните болестни процеси-внимание, памет, мислене и оформяне на личност, с промяна на емоционално волевата сфера и оформяне на дисхармонична личност с особености в характера и поведенческите прояви най-вече към депресивен регистър.

От ангажираните по делото гласни доказателства се установява, че свидетелката Д. В. Ш. - дъщеря на ищцата и на починалия, и С. И. Т. - техен дългогодишен съсед, с когото семейството е поддържало и близки отношения, се установява, че настъпилата смърт е разстроило близки, роднини, но най-много ищцата. Характерно за семейството е било неговата сплотеност, развивала се чрез непрекъснато съвместно съжителство в един дом.

Свидетелката Ш. е дала показания, че е ищцата е живяла със съпруга си и семейството на дъщеря си в продължение на 76 години. Освен продължителен, бракът е бил

и хармоничен. Ищцата не е желала да приеме загубата на съпруга си и в отделни моменти я забравяла. Продължавала да поставя прибор на масата и за съпруга си след смъртта му. Свидетелката е припомняла на майка си за смъртта на близкия им, при което ищцата се вцепенявала и изпадала в неадекватно състояние. След това започвала да плаче непрекъснато. В последвалото осъзнаване, започвала да се двоуми кое е истина и по няколко пъти на ден излизала погледне некролога.

Дала е показания, че пострадалият е бил в перфектно здраве и физическо състояние. След смъртта на съпруга си ищцата е престанала да излиза, да общува, като предпочитала да се уединява. Свидетелката е посочила, че майка ѝ е страдала заради друга смърт в семейството ѝ, но това страдание е било отминало.

Свидетелката С. И. Т. е дала показания, че познава семейството от повече от 40 години, като срещите ѝ с ищцата са зачестили след инцидента. Причината за това била състоянието на ищцата, която страдала от смъртта на съпруга си, тъй като били хармонична двойка. Свидетелката е давала успокоителни медикаменти на ищцата, която страдала и постоянно говорела за съпруга си.

Въззивният съд приема, че са налице условията за ангажиране на отговорността на ответното дружество, тъй като от заключението на вещото лице по съдебно-автотехническата експертиза се установява наличието на противоправно поведение на застрахования водач на МПС, а именно, че е управлявал с превишена скорост автомобила и не е могъл да спре и да избегне удара с пешеходеца, като смъртта на последния е в причинна връзка с ПТП.

По отношение на възражението за съпричиняване от страна на пострадалия следва да се съобрази, че е налице задължителна съдебна практика-т.7 от ППВС №17/1963г., в което е акцентирано върху предпоставките за намаляване на обезщетението за вреди от непозволено увреждане-допринасяне от страна на увредения за тяхното настъпване и пряка причинна връзка между поведението му и настъпилния вредоносен резултат. Приносът следва да бъде доказан по категоричен начин от страната, която е направила възражение за съпричиняване, при условията на пълно главно доказване, а не и да е предполагаем. За да е налице принос на увредения към щетата, е необходимо нарушенията да са в пряка причинна връзка с настъпилния вредоносен резултат, т.е. последният да е тяхно следствие. /Така Решение №206/12.03.2010г на ВКС по т.д.№35/2009г, II Т.О., ТК, решение №154/31.10.2011г на ВКС по т.д.№977/2010г, II Т.О., ТК, решение № 45/15.04.2009г по т.д.№525/2008г на II Т.О., решение №159/24.11.2010г по т.д.№1117/2009г. и решение №58/29.04.2011г по т.д. №623/2010г на II Т.О./ Съгласно Решение №67/15.05.2014г на ВКС по т.д.№1873/2013г I Т.О., ТК, се приема, че приносът на пострадалия следва да бъде надлежно релевиран от застрахователя чрез защитно възражение пред първоинстанционния съд, както и да бъде доказан при пълно и главно доказване от страната, която го е въвела. В Решение №16/4.02.2014г на ВКС по т.д.№1858/2013г I Т.О, ТК, се сочи, че приносът следва да се изразява в конкретно посочени действия или бездействия от страна на пострадалото лице. В Решение №98/24.06.2013г на ВКС по т.д.№596/2012г, II Т.О., ТК, се приема също, че приносът следва да се изразява в конкретни действия или бездействия на пострадалия, с които е способствал за вредоносния резултат, като е създал условия или е улеснил неговото настъпване.

Пострадалият е пресичал на обозначено място-пешеходна пътека в населено място, в близост до автобусна спирка, и не може да се приеме, от данните за ПТП, че е имал задължение да изчака преминаването на лекия автомобил. Не се установява същият да е нарушил разпоредбите на чл.113 и чл.114 от ЗДвП, а именно да не се е съобразил с приближаващо превозно средство, да е удължил престоя си на платното, да е навлязъл внезапно на платното за движение, да е пресичал при ограничена видимост. Въз основа на изложеното следва да се приеме, че възражението за съпричиняване е недоказано.

По отношение на размера на обезщетенията съдът съобрази т. II на ППВС №4/1968г., съгласно което от значение са възрастта на увредения, общественото му положение и отношенията между пострадалия и близкия, който търси обезщетение за неимуществени вреди. От ангажираните по делото гласни доказателства и съдебно-психологична експертиза, се установява, че ищцата е имала близки отношения със съпруга си, изпитвали са обич и уважение, имали са дългогодишен брак, че след смъртта на съпруга си ищцата е страдала, била е изпаднала силен стрес, имала е емоционално напрежение, емоционални блокажи и соматизация, с прогноза състоянието ѝ да прогресира. Възражението във въззивната жалба, че тя е имала подкрепяща среда, която да ѝ помогне да преодолее загубата, е неоснователно, тъй като вещото лице е приело, че това обстоятелство е ирелевантно. Неоснователно е и възражението относно характера на деменцията на ищцата относно ПТП и загубата на съпруга ѝ.

Въз основа на изложеното, въззивният съд приема, че следва да се определи обезщетение за неимуществени вреди, за претърпените болки и страдания, в размер на 160 000лв., ведно със законната лихва от 5.01.2022г до окончателното изплащане на сумата.

С оглед изхода на спора и на основание чл.78, ал.1 ГПК следва да се осъди М. И. Г. с ЕГН ***** да заплати на „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ЕИК 030269049 сумата от 200лв. за юрисконсултско възнаграждение за пред въззивната инстанция.

На основание чл.78, ал.3 вр. с чл.38 ЗАдв. следва да бъде осъдено „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ЕИК 030269049 да заплати общо на адв. Т. П., с № 11***** от САК и адв.П. С. с № 16***** от САК сумата от 9 375лв. за адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

Следва да се отмени решението в частта му, с която е осъдено „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД да заплати общо на адв. Т. П., с № 11***** от САК и адв.П. С. с № 16***** от САК сумата за разликата от 9 375лв. до 14 650лв. за адвокатско възнаграждение пред първата инстанция.

Следва да се отмени решението в частта му, с която е осъдено „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД да заплати по сметка на Софийски градски съд сумата за разликата от 6 400лв. до 10 000лв. за държавна такса върху уважения размер на исковата претенция и за разликата от 448лв. до 700лв. за разноски по делото.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 548/3.02.2023г, постановено по гр.д.№ 4200/2022г по описа на СГС, ГО, I-6 състав, В ЧАСТТА му, с която е осъдено на основание чл.432 КЗ „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ЕИК 030269049, да заплати на М. И. Г. с ЕГН ***** сумата за разликата от 160 000лв. до 250 000лв, представляващи обезщетение за нанесени неимуществени вреди - страдания, следствие на смъртта на съпруга на ищцата- В. Д. Г., ЕГН *****, настъпила като пряка последица от виновното противоправно поведение на водача на лек автомобил „Шкода“, модел „Фабия“, с рег. № *****, управляван от М. М. К., ЕГН *****, който по непредпазливост и в нарушение на ЗДП причинил ПТП на 10.12.2021 г., около 09:00ч., в гр. Нови Искър, по ул. „Искърско дефиле“, в което лек автомобил „Шкода“, модел „Фабия“, с рег. № *****, ведно със законната лихва върху тази сума, считано от 05.01.2022г. до окончателното изплащане на сумата, В ЧАСТТА му, с която е осъдено „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД да заплати на адв. Т. П., с № 11***** от САК и адв.П. С. с № 16***** от САК сумата за разликата от 9 375лв. до 14 650лв. за адвокатско възнаграждение пред първата инстанция, в частта му, с която е осъдено „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД да заплати по сметка на Софийски

градски съд сумата за разликата от 6 400лв. до 10 000лв. за държавна такса върху уважения размер на исковата претенция. КАТО ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ исковата претенция по чл.432 КЗ, предявена от М. И. Г. с ЕГН ***** срещу „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ЕИК 030269049 за сумата, за разликата от 160 000лв. до 250 000, представляващи обезщетение за нанесени неимуществени вреди-страдания, следствие на смъртта на съпруга на ищцата-В. Д. Г., настъпила при ПТП на 10.12.2021г, ведно със законна лихва върху тази сума считано от 05.01.2022г.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.1 ГПК М. И. Г. с ЕГН ***** ДА ЗАПЛАТИ на „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ЕИК 030269049 сумата от 200лв. за юрисконсултско възнаграждение за пред въззивната инстанция.

ОСЪЖДА на основание чл.78, ал.3 вр. с чл.38 ЗАдв. „ДЖЕНЕРАЛИ ЗАСТРАХОВАНЕ“ АД, ЕИК 030269049 ДА ЗАПЛАТИ общо на адв. Т. П., с № 11***** от САК и адв.П. С. с № 16***** от САК сумата от 9 375лв. за адвокатско възнаграждение пред въззивната инстанция.

Решението може да се обжалва при условията на чл.280 от ГПК с касационна жалба в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС на РБ.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____